

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Декан факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Свген ПАВЛЮК
 29 _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)
 Назва дисципліни

Галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка
Спеціальність 017 Фізична культура і спорт
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Фізична культура і спорт
Обсяг дисципліни 5 кредитів ЄКТС
Шифр дисципліни ОПП.02.
Мова навчання українська
Статус дисципліни обов'язкова (цикл професійної підготовки)
Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту
Кафедра теорії і методики фізичного виховання і спорту

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни Кредити ЄКТС	Кількість годин							Вид семестрового контролю		
				Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проєкт	Курсова робота	Залік	Іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Денна	4	7	5,0	68	34	-	34	-	82	-	-	-	+

Робоча програма складена на основі освітньої-професійної програми зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»

Робоча програма складена д.філософ. Ірина КВАСНИЦЯ
 Вчений ступінь, звання, ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Схвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту

Протокол від 29 серпня 2024 р. № 1 Зав. кафедри Олександр СОЛТИК
 ім'я, ПРИЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова вченої ради факультету Свген ПАВЛЮК
 ім'я, ПРИЗВИЩЕ

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)» – професійно-зорієнтована дисципліна, що займає провідне місце у підготовці здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура спорт». Освітній компонент сфокусовано на вивченні базових компонентів професійної діяльності фахівців фізичної культури і спорту, рівнів розвитку професійної майстерності спортивного тренера.

Пререквізити – «Вступ до спеціальності»; «Теорія і технології оздоровчо-рекреаційної рухової активності»; «Теорія і методика дитячого та юнацького спорту»; «Курсова робота з теорії і методики дитячого та юнацького спорту»; «Адаптивний спорт»

Кореквізити – «Курсова робота з теорії і методики спортивного тренування»; «Практика за профілем майбутньої професії».

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності: здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов; здатність планувати та управляти часом; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; навички міжособистісної взаємодії; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); здатність до безперервного професійного розвитку.

програмні результати навчання: здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем; спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Мета дисципліни. Оволодіння здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями й перспективними практичними навичками самостійної, творчої поліфункціональної діяльності фахівця фізичної культури і спорту задля ефективної реалізації професійних завдань.

Предмет дисципліни. Загальні закономірності виникнення, становлення та розвитку фізичної культури і спорту на різних етапах існування людського суспільства.

Завдання дисципліни. Сформувати у здобувачів вищої освіти фундаментальні знання та уміння стосовно наукових і практичних відомостей про професійну діяльність фахівця фізичної культури і спорту; розкрити сутність підготовленості та професійних завдань тренера, тренера-викладача, фітнес-тренера, спортивного функціонера; обґрунтовувати підбір специфічних прийомів професійної майстерності фахівця; сформувати позитивну мотивацію до моделювання та реалізації індивідуальної стратегії професійного зростання.

Результати навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: знати особливості професійної діяльності, структуру й рівні підготовленості тренера, вплив спорту на особистість, специфіку дидактичних принципів у спортивно-педагогічній діяльності, сутнісні аспекти професійної мобільності тренера-викладача; уміти застосовувати у практичній діяльності одержані знання, використовувати адекватні засоби і методи підготовки та контролю, формувати мотивацію до спортивної діяльності, розвивати професійно значущі якості, мобільно реагувати у своїй професійній діяльності на постійно мінливі потреби суспільства; досконало володіти методами та прийомами організації навчально-тренувальної діяльності, вміннями аналізу інновацій, їх доцільності та ефективності, готовністю до професійно-педагогічного самовдосконалення.

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:		
	денну форму навчання		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту			
Тема 1. Місце і роль тренера у спортивній підготовці	2	2	4
Тема 2. Суть професійної діяльності спортивного тренера	2	2	4
Тема 3. Професійні уміння та здібності тренера-викладача з виду спорту	2	2	4
Тема 4. Сучасний тренер у педагогічній системі	2	2	4
Тема 5. Особистість спортивного педагога	2	2	6
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера			
Тема 6. Професійно-педагогічна етика, мораль і такт	2	2	4
Тема 7. Комунікативна майстерність тренера	2	2	4
Тема 8. Стилi керівництва спортивним колективом	2	2	6
Тема 9. Дидактичні основи ефективності тренувального процесу	2	2	6
Тема 10. Засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі	2	2	4
Тема 11. Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань	2	2	4
Тема 12. Планування та облік спортивно-педагогічного процесу	2	2	4
Тема 13. Психологічна складова діяльності тренера	2	2	4
Тема 14. Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії	2	2	6
Тема 15. Імідж тренера	2	2	6
Модуль 3. Професійний розвиток фахівця фізичної культури і спорту			
Тема 16. Професійна мобільність як основа професійного становлення конкурентоздатного тренера-викладача.	2	2	6
Тема 17. Технології проектування кар'єри тренера, підвищення кваліфікації та перекваліфікації	2	2	6
Разом :	34	34	82

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Зміст лекційного курсу для здобувачів денної форми навчання

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту		
1.	Місце і роль тренера у спортивній підготовці. Мета і завдання спорту, як особливої форми рухової активності людини. Основні поняття та категорії професійної діяльності тренера в сучасному спорті. Особа тренера в сучасному спорті. Структура професійної діяльності фахівця фізичної культури і спорту. Поняття кваліфікації та категорійності тренера. Літ.: [2] с. 28; [6] с. 27-32; [9] с. 35-42.	2

2.	Суть професійної діяльності спортивного тренера. Особливості, структура та завдання професійної діяльності спортивного тренера. Функції тренера-викладача з виду спорту. Професійна майстерність спортивного тренера: критерії та рівні Літ.: [1] с. 34-38; [2] с. 46-53; [9] с. 45-62.	2
3.	Професійні уміння та здібності тренера-викладача з виду спорту. Складові тренерської майстерності. Структура професійних умінь спортивного тренера. Характеристика та зміст професійних здібностей тренера. Особистісні якості тренера. Літ.: [1] с. 58-61; [3] с. 46-55; [5] с. 48-60.	2
4.	Сучасний тренер у педагогічній системі. Вимоги до педагогічної діяльності сучасного тренера. Структура педагогічної діяльності тренера. Вплив занять спортом на особистість. Рольові позиції тренера. Складові професійної компетентності тренера. Літ.: [1] с. 68-75; [2] с. 55-57; [6] с. 38-40.	2
5.	Особистість спортивного педагога. Вимоги до особистості спортивного педагога. Педагогічна культура фахівця. Особистісні детермінанти педагогічного авторитету Літ.: [1] с. 76-79; [2] с. 60-68; [9] с. 56-59.	2
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера		
6.	Професійно-педагогічна етика, мораль і такт. Педагогічна етика, мораль і такт як складові професійної компетентності тренера. Етика стосунків тренера зі спортсменами, батьками, адміністрацією спортивної школи. Етичні правила поведінки фітнес-тренера з клієнтом. Літ.: [2] с. 82-85; [6] с. 70-75; [9] с. 73-76.	2
7.	Комунікативна майстерність тренера. Спортивно-педагогічне спілкування. Культура мови тренера. Принципи ораторського мистецтва. Форми впливу тренера на спортсмена. Літ.: [1] с. 106-108; [5] с. 98-102; [8] с. 80-84.	2
8.	Стилі керівництва спортивним колективом. Поняття про стилі керівництва у практиці спорту та їх психологічні характеристики. Стилi діяльності відомих спортивних тренерів. Літ.: [5] с. 45-48; [6] с. 78-81; [8] с. 69-74.	2
9.	Дидактичні основи ефективності тренувального процесу. Загальнодидактичні принципи. Специфічні принципи тренувального процесу. Літ.: [4] с. 35-44; [5] с. 38-43; [7] с. 58-65.	2
10.	Засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Словесні засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Наочні методи передачі інформації Показ як засіб передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Допоміжні засоби і методи передачі інформації. Практичні методи передачі інформації. Методи спрямовані на розвиток рухових якостей. Літ.: [4] с. 53-57; [5] с. 58-64; [7] с. 71-74.	2
11.	Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань. Сутність спортивної форми. Готовність до змагань	2

	(мобілізаційна готовність). Формування впевненості спортсменів у своїх можливостях. Літ.: [5] с. 89-96; [7] с. 101.	
12.	Планування та облік спортивно-педагогічного процесу. Технологія керування спортивною підготовкою. Планування та облік: основні вимоги до планування, види планування. Визначення індивідуальних особливостей і можливостей спортсменів. Встановлення мети та моделювання підготовленості в спорті. Літ.: [4] с. 69-71; [5] с. 104-106; [7] с. 113-115.	2
13.	Психологічна складова діяльності тренера. Психолого-педагогічна складова професійної діяльності тренера. Особливості психологічної підготовки спортсменів. Особливості взаємовідносини тренера і спортсмена під час змагальної діяльності. Літ.: [7] с. 98-103; [8] с. 100.	2
14.	Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії. Конфлікт як соціальне явище. Структурна модель конфлікту. Типологія конфлікту. Конфлікти у спорті. Конфлікти спортивного олімпійського руху. Внутрішньокмандні конфлікти. Індивідуальна конфліктність спортсменів Літ.: [6] с. 98; [7] с. 132.	2
15.	Імідж тренера. Загальні поняття іміджу. Моделювання іміджу спортивного тренера. Персональний іміджмейкінг. Літ.: [6] с. 110.	2
Модуль 3. Професійний розвиток фахівця фізичної культури і спорту		
16.	Професійна мобільність як основа професійного становлення конкурентоздатного тренера-викладача. Стадії професійного становлення спортивного тренера. Професійна мобільність спортивного тренера. Професійні деформації. Синдром емоційного вигорання. Літ.: [3] с. 93; [6] с. 124.	2
17.	Технології проєктування кар'єри тренера, підвищення кваліфікації та перекваліфікації. Поняття кар'єри. Особливості планування кар'єри спортивного тренера. Сучасні методи планування професійного зростання. Літ.: [3] с. 135; [6] с. 321.	2
Разом:		34

4.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для здобувачів денної форми навчання

№ п/п	Теми практичних занять	Кількість годин
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту		
1	Місце і роль тренера у спортивній підготовці. Завдання: визначити мотиви вибору професії (за методикою М. Звонарьова); виконати вправу «Синтез думок «Спорт в Україні – перспективи, можливості» Літ.: [2] с. 28; [6] с. 27-32; [9] с. 35-42.	2
2	Суть професійної майстерності спортивного тренера.	2

	Завдання: обґрунтувати характеристики, які притаманні тренерам високого рівня майстерності та тренерам-початківцям; виконати вправу «Самопрезентація» Літ.: [1] с. 34-38; [2] с. 46-53; [9] с. 45-62.	
3	Професійні уміння та здібності тренера-викладача з виду спорту. Завдання: визначити ступінь прояву організаційних умінь; виконати вправу «Індивідуальні особливості фахівця фізичної культури і спорту». Літ.: [1] с. 58-61; [3] с. 46-55; [5] с. 48-60.	2
4	Сучасний тренер у педагогічній системі. Завдання: визначити рівень сформованості педагогічної рефлексії; розв'язання проблемних (педагогічних) ситуацій Літ.: [1] с. 68-75; [2] с. 55-57; [6] с. 38-40.	2
5	Особистість спортивного педагога. Завдання: обґрунтувати ознаки соціально-психологічних складових авторитету тренера-викладача; виконати діагностику професійно важливих якостей тренера (Т. Петровська, А. Малиновський). Літ.: [1] с. 76-79; [2] с. 60-68; [9] с. 56-59. Поточний контроль – тестовий контроль 1	2
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера		
6	Професійно-педагогічна етика, мораль і такт.. Завдання: виконати вправу за методом «Дерево припущень» та «Психологічний портрет» Літ.: [2] с. 82-85; [6] с. 70-75; [9] с. 73-76.	2
7	Комунікативна майстерність тренера. Завдання: виконати вправи на уміння стисло викладати та узагальнювати; на образність мови; на безперервність мови Літ.: [1] с. 106-108; [5] с. 98-102; [8] с. 80-84.	2
8	Стили керівництва спортивним колективом. Завдання: виконати вправу на уміння визначати стилі керівництва; вправу на операціоналізацію стилю керівництва. Визначити власний стиль керівництва за методикою «Самооцінка стилю управління» (Е. Ільїн). Літ.: [5] с. 45-48; [6] с. 78-81; [8] с. 69-74.	2
9	Дидактичні основи ефективності тренувального процесу Виконати творче завдання «Дидактичні принципи в обраному виді спорту». Літ.: [4] с. 35-44; [5] с. 38-43; [7] с. 58-65.	2
10	Засоби та методи передачі інформації в навчально-тренувальному процесі. Завдання: виконати вправу-тренінг на визначення сформованості адекватної реакції на різні цілі спілкування; виконати діагностику доброзичливості. Літ.: [4] с. 53-57; [5] с. 58-64; [7] с. 71-74.	2
11	Спортивна форма як прояв вищої готовності до змагань. Завдання: підготувати есе на одну з запропонованих тем Літ.: [5] с. 89-96; [7] с. 101.	2
12	Планування та облік спортивно-педагогічного процесу.	2

	Виконати завдання «Методика проведення контролю фізичної підготовленості спортсменів в обраному виді спорту». Літ.: [4] с. 69-71; [5] с. 104-106; [7] с. 113-115.	
13	Психологічна складова діяльності тренера. Завдання: виконати діагностичний тест за методикою «Вивчення відношення спортсменів до конкретного змагання»; психологічну методику «Оцінка прагнення спортсмена до ефективної взаємодії з тренером». Літ.: [7] с. 98-103; [8] с. 100.	2
14	Конфлікти в спортивно-педагогічній взаємодії. Завдання: розв'язати педагогічні ситуації; виконати методику самооцінки станів тривожності, фрустрації, агресивності і ригідності. Літ.: [6] с. 98; [7] с. 132.	2
15	Імідж тренера. Завдання: виконати вправу на самодіагностику, визначення рівня сформованості індивідуального іміджу; виконати вправу «Професійний автопортрет». Літ.: [6] с. 110. Поточний контроль – тестовий контроль 2	2
Модуль 3. Професійний розвиток фахівця фізичної культури і спорту		
16	Професійна мобільність як основа професійного становлення конкурентоздатного тренера-викладача. Виконати завдання «Вектори професійної мобільності тренера-викладача з виду спорту». Виконати вправу на актуалізацію уявлення щодо ідеального робочого стану тренера. Розв'язати проблемні (педагогічні) завдання Літ.: [3] с. 93; [6] с. 124.	2
17	Технології проєктування кар'єри тренера, підвищення кваліфікації та перекваліфікації. Виконати психолого-педагогічну методику діагностики готовності до саморозвитку. Виконати вправу «Я – фахівець». Літ.: [3] с. 135; [6] с. 321. Поточний контроль – тестовий контроль 3	2
Разом:		34

4.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання і захисту практичних робіт, вивченню нового теоретичного матеріалу, тестування з теоретичного матеріалу тощо.

Зміст самостійної роботи здобувачів освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
Модуль 1. Професійна діяльність фахівця фізичної культури і спорту		
1	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття №1.	4
2	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття №2.	4
3	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття №3.	4

4	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття №4, підготовка есе «Мотивація в спорті: як тренерські педагогічні здібності впливають на досягнення спортсменів».	6
5	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття №5. підготовка до тестового контролю з тем 1-5.	4
Модуль 2. Прикладні аспекти професійної майстерності спортивного тренера		
6	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття №6.	4
7	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття №7, виконати проєкт «Значення комунікації та зворотного зв'язку в тренерській практиці»	4
8	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття №8.	4
9	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття №9.	6
10	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття №10.	6
11	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття №11	4
12	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття №12	4
13	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття №13, виконати проблемне дослідження «Психологічні навички тренера: вплив на мотивацію та самовідданість спортсменів».	8
14	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття №14	6
15	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття №15, підготовка до тестового контролю з тем 6-15.	4
Модуль 3. Професійний розвиток фахівця фізичної культури і спорту.		
16	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття №16, виконати проєкт «Презентація власної професійної кар'єри» (план розвитку власної кар'єри на найближчі 3-5 років).	8
17	Опрацювати теоретичного матеріалу з Т17, підготовка до практичного заняття №17, підготовка до тестового контролю з тем 16-17.	6
Разом:		82

Керівництво самостійною роботою за виконанням індивідуальних завдань здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Контроль за виконання індивідуальних завдань здійснюється на практичних заняттях.

4.4. Орієнтовна тематики індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

1. Мотивація в спорті: як тренерські педагогічні здібності впливають на досягнення спортсменів.
2. Значення комунікації та зворотного зв'язку в тренерській практиці.

3. Психологічні навички тренера: вплив на мотивацію та самовідданість спортсменів.

4. Презентація власної професійної кар'єри» (план розвитку власної кар'єри на найближчі 3-5 років).

5. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема:

- лекції (з використанням методів пояснення, розповіді, бесіди, проблемного навчання й візуалізації);
- практичних занять (з використанням методів ділової гри, дискусії, диспуту, анкетування);
- самостійна робота (самостійних аналіз завдання, робота з літературними джерелами, використання систем MOODLE).

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з тем;
- презентація і захист індивідуальних завдань;
- виконання домашніх завдань тощо.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю заходу, який проводиться методом тестування з усього матеріалу дисципліни. Здобувач освіти, який набрав позитивний середньозважений бал за поточну роботу і не здав підсумковий контрольний захід (іспит), вважається невстигаючим.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості.

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування здобувачів освіти теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом термінологією, уміння професійно-обґрунтувати прийняті рішення.

Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється тестуванням.

Пропущене практичне заняття здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні

	завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Контрольні заходи			Самостійна робота				Підсумковий контрольний захід, іспит
Усне опитування (обов'язковий мінімум оцінок – 4)	Тестовий контроль			Виконання практичних завдань				
	ТК 1	ТК 2	ТК 3	ІЗ 1	ІЗ 2	ІЗ 3	ІЗ 4	
ВК: 0,1	0,3			0,2				0,4

Умовні позначення: ТК – тестовий контроль; ІЗ – індивідуальне завдання; ВК – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного здобувача освіти складається з п'ятнадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач освіти, складає 15. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 15.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1–9	10–11	12–13	14–15
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 10 хвилин. Здобувачі вищої освіти проходять тестування у модульному середовищі для навчання MOODLE.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання стану оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками з дисципліни і проходить у вигляді іспиту.

Підсумкова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці. Підсумкова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		Достатньо – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незараховано	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Охарактеризувати особливості діяльності спортивного тренера.
2. Дати характеристику фітнесу та фітнес-тренеру
3. Дати характеристику сучасного стану здоров'я населення України.
4. Охарактеризувати стан ринку фітнес-послуг України
5. Сформулювати основні особливості фізкультурно-спортивної освіти
6. Охарактеризувати основні завдання професійної діяльності тренера-викладача з виду спорту.
7. Охарактеризувати функції тренера-викладача.
8. Від чого, на Вашу думку, залежить конкурентоздатність сучасного фітнес-тренера?
9. Назвати основні складові тренерської майстерності
10. Що відносять до позитивних якостей тренера?
11. Назвати загальні ознаки професіоналізму тренера

12. Назвати основні критерії ефективності роботи тренера
13. Охарактеризувати функціональні обов'язки тренера
14. Що розуміють під професійною компетентністю тренера?
15. Схарактеризувати компоненти професійної компетентності тренера
16. Дати визначення терміну професійна етика
17. Чим характеризується авторитарний, або директивний, стиль роботи тренера?
18. Чим характеризуються демократичний, або колегіальний, стиль керівництва?
19. Чим характеризуються ліберальний (попустительський, або вільний) стиль керівництва?
20. Чим обумовлений індивідуальний стиль керівництва тренера?
21. Дати характеристику психологічної складової професійної діяльності тренера .
22. Комплексні психічні якості. Охарактеризуйте їх прояв і важливість у тренувальній та змагальній діяльності спортсмена.
23. З чим, на Вашу думку, пов'язано реалізація принципу свідомості?
24. Охарактеризувати помилки, яких припускається тренер при постановці завдань.
25. Що лежить в основі принципу прогресування і оптимальної трудності завдань?
26. Яким шляхами реалізується принцип підкріплення?
27. Чим обумовлений принцип індивідуалізації?
28. Чому необхідно моделювати змагальну діяльність на тренуваннях?
29. Якими рисами характеризується стан психічної готовності спортсмена до змагань?
30. Чим визначається ступінь впевненості спортсмена в успіху?
31. Визначити етапи розвитку людини як суб'єкта праці.
32. Визначити професійні деструкції, характерні для педагога, і типові приклади їх прояву у спортивного педагога.
33. Визначити причини виникнення професійних деструкцій.
34. Визначити сутність феномену «вигорання» у спортивних педагогів і представників комунікативних професій.
35. Визначити функції і зміст психологічного супроводу професійного становлення особистості.
36. Охарактеризувати шляхи професійного самозбереження.
37. Дати визначення поняття психофізіологічна адаптація.
38. Дати визначення поняття соціально-психологічна адаптація.
39. Дати визначення поняття професійна адаптація.
40. Визначити характеристики творчої особистості.
41. Перелічити психологічні складові творчого процесу.
42. Охарактеризувати особливості творчого мислення педагога.
43. Визначити у чому полягає роль передбачення у педагогічному процесі.
44. Дати характеристику видів передбачення.
45. Охарактеризувати роль інформації, спостережливості в умінні передбачати.
46. Визначити, у чому полягають особливості змістовно-цільового передбачення в педагогічній і спортивній діяльності.
47. Визначити, у чому полягають особливості організаційно-методичного передбачення в педагогічній і спортивній діяльності?
48. Розкрити зміст оперативного, ситуативного передбачення в спортивній діяльності.
49. Дати визначення поняття «інновації», проаналізувати їх зміст у професійній діяльності тренера.
50. Визначити, у чому полягає інноваційний потенціал спортивного педагога.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Професійна майстерність (за професійним спрямуванням)» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені і видані такі роботи:

1. Квасниця І. М. Основи професійної мобільності фахівці фізичної культури і спорту. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів спеціальності «Фізична культура і спорт», Хмельницький : ХНУ, 2020. 62 с.

2. Квасниця І. М., Квасниця О. М., Дутчак Ю. В. Професійна майстерність (за професійним спрямуванням). Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», Хмельницький : ХНУ, 2024.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Воляннюк Н. Психологічні засади професійного становлення тренера-викладача : автореф. дис.... д-ра психол. наук. Київ. 2006.

2. Зязюн І. А., Базилевич Н. Г., Дмитренко Т. Г. Педагогічна майстерність: хрестоматія: навчальний посібник К.: Вища школа, 2016. 606 с.

3. Квасниця І. М. Формування професійної мобільності майбутніх тренерів-викладачів з виду спорту у закладах вищої освіти. Дис. д-ра філософ. Хмельницький : ХНУ, 2021, 143 с.

4. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту): навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 616 с.

5. Круцевич Т. Ю. Теорія і методика фізичного виховання. Т. 2. Київ: Олімпійська література, 2012. 368 с.

6. Петровська Т.В., Жукова Г. В. Педагогічна майстерність: підручник. К.: Видавець Позднишев. 2024. 402 с.

7. Платонов В. Н. Сучасна система спортивного тренування. К.: Перша друкарня. 2021. 672 с.

8. Височіна Н. Л. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті: монографія. Київ: «Центр учбової літератури». 2017. 384 с.

9. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.

Допоміжна

1. Василенко М. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фітнес-тренерів у закладах вищої освіти : автореф. дис... д-ра пед. наук. Київ, 2018.

2. Петровська Т. В. Види професійних деформацій тренера-викладача з позиції інтерперсональної поведінки. Теорія і методика фізичного виховання. 2011. № 2. С. 114-117.

3. Сватъєв А. В. Підготовка майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності теоретико-методичний аспект : монографія. Запоріжжя: ЗНУ. 2012. 347 с.

4. Надтока О. С. Підготовка майбутніх тренерів-викладачів до виховної роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах: дис... к. пед. наук. Запорізький національний університет класичний приватний університет, Запоріжжя. 2018.

5. Довідник професійно-кваліфікаційних характеристик професій працівників. Вип. 85. Спортивна діяльність. Корпорація Парус. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=02ZCE2944F>

Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=7558>

2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmn.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php.

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <https://library.khmn.edu.ua/#>.